

Odpowiedź na interpelację

DPN-WJP.050.6.2025.AR
3664102.14516274.11779823
Warszawa, 14-03-2025

Dotyczy: interpelacji Posła Marka Matuszewskiego, znak: K10INT8233, w sprawie poprawy jakości powietrza w woj. łódzkim.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przedstawiam odpowiedzi na poszczególne pytania.

Ad. 1) Jakie konkretne kroki podejmuje Ministerstwo Klimatu i Środowiska w celu poprawy jakości powietrza w miastach województwa łódzkiego? W szczególności, jakie programy i inicjatywy są realizowane w zakresie monitorowania jakości powietrza oraz wsparcia samorządów lokalnych?

Ad. 2) Jakie działania są podejmowane w zakresie wymiany starych źródeł ciepła, w tym pieców węglowych, na bardziej ekologiczne rozwiązania? Jakie środki finansowe zostały przeznaczone na te działania w ostatnich latach?

Dokumentem strategicznym Ministra Klimatu i Środowiska, który określa działania naprawcze do realizacji w perspektywie krótkoterminowej do 2025 r., średnioterminowej do 2030 r. oraz długoterminowej do 2040 r. jest „Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)” (aKPOP). Działania tam zapisane są nie tylko spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie krajowym oraz wojewódzkim i gminnym, ale przede wszystkim określają nowe kierunki działań w tym obszarze.

Przykładowe działania to:

- Wprowadzenie zmian do obowiązujących przepisów określających wymagania jakościowe dla paliw stałych/ustanowienie wymagań dla paliw biomasowych, w tym m.in. w *ustawie o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw* poprzez ustanowienie wymagań jakościowych dla paliw biomasowych, w tym peletu drzewnego stosowanego w sektorze bytowo-komunalnym.
- Utrzymanie najwyższego priorytetu w programach ochrony powietrza i w uchwałach antysmogowych w odniesieniu do obowiązku wymiany pozaklasowych kotłów na paliwa stałe na urządzenia grzewcze spełniające wymagania środowiskowe w połączeniu z równoczesnym przeprowadzeniem termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej.

- Doprecyzowanie przepisów prawnych w zakresie nadzoru i monitorowania jakości instalacji spalania paliw, przewodów kominowych oraz paliwa stosowanego dla celów grzewczych w obiektach budowlanych.
- Eliminacja pojazdów wysokoemisyjnych z użytkowania oraz kontrola dostępności i ruchu pojazdów spalinowych w strefach szczególnie wrażliwych jak np. miasta.
- Promowanie zmian w otoczeniu regulacyjnym mających na celu likwidację barier inwestycyjno-budowlanych wpływających na dynamikę rozbudowy krajowej sieci gazowej.

Dokument ten ma na celu skoordynowanie działań wynikających z krajowych ram polityki dotyczącej jakości powietrza w powiązaniu z obszarami polityk odnoszących się do sektora bytowo-komunalnego, czystej energii, ciepła oraz odnawialnych źródeł energii, a także transportu. Poniżej link do dokumentu:

<https://www.gov.pl/web/klimat/krajowy-program-ochrony-powietrza>

Na poziomie wojewódzkim Programy Ochrony Powietrza (POP) stanowią podstawowy dokument określający politykę poprawy jakości powietrza na obszarze danego województwa. Celem tworzenia programów ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza i dotrzymanie norm jakości powietrza określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031) na obszarach, gdzie występują przekroczenia. POP powinny zawierać analizę przyczyn występowania wysokich stężeń substancji oraz wskazywać działania naprawcze mające na celu jak najszybszą ich redukcję do poziomów nieprzekraczających norm. W oparciu o te programy gminy zobowiązane są do wymiany na swoich obszarach określonej liczby źródeł ciepła na paliwa stałe, które nie spełniają określonych norm emisyjnych, w określonych terminach. POP określają trzy główne grupy działań naprawczych ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza w strefach, na obszarze których stwierdzone zostały przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych wybranych substancji do powietrza:

- Wymiana wysokoenergetycznych źródeł ciepła na paliwa stałe.
- Kontrole przestrzegania przepisów wynikających z wymagań uchwał antysmogowych oraz kontrole w zakresie spalania odpadów.
- Działania o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.

Integralną częścią POP mogą być plany działań krótkoterminowych, wdrażane w sytuacjach wystąpienia ryzyka lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych, informowania społeczeństwa lub alarmowych w strefach.

Poniżej uchwały Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 listopada 2023 r.: nr: LXIII/693/23 zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy aglomeracja łódzka oraz LXIII/694/23 zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej.

https://dziennik.lodzkie.eu/WDU_E/2023/9980/akt.pdf

https://dziennik.lodzkie.eu/WDU_E/2023/9981/akt.pdf

Kolejnym narzędziem na szczeblu samorządowym są tzw. uchwały antysmogowe. Zgodnie z art 96 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku, Sejmik województwa może, w drodze uchwały, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu

na zdrowie ludzi lub na środowisko, wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

W województwie łódzkim aktualnie obowiązuje uchwała nr L/597/22 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 22 listopada 2022 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

https://dziennik.lodzkie.eu/WDU_E/2022/7058/akt.pdf

Zgodnie z w/w uchwałą na terenie województwa łódzkiego przewidziane zostały przepisy przejściowe dające czas na dostosowanie się do nowych regulacji:

- dopuszczono możliwość eksploatacji kotłów spełniających wymagania klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., do czasu tzw. śmierci technicznej urządzenia,
- dla kotłów pozaklasowych, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., określono czas wymiany do 1 stycznia 2025 r.,
- dla kotłów spełniających wymagania klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., określono czas wymiany do 1 stycznia 2028 r.,
- dla kominków i pieców, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., określono czas wymiany lub dostosowania instalacji do 1 stycznia 2026 r.,
- dla instalacji zainstalowanych w budynkach podłączonych do sieci ciepłowniczej okresy dostosowawcze zostały skrócone:
  - dla kotłów do 1 stycznia 2020 r.,
  - dla kominków i pieców do 1 stycznia 2022 r.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) wraz z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) są głównym źródłem finansowania działań w zakresie ochrony środowiska. NFOŚiGW oferuje pożyczki, dotacje oraz inne formy dofinansowania projektów realizowanych, m.in. przez samorządy, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne, organizacje społeczne, a także osoby fizyczne. Jest on również największym w Polsce partnerem w obsłudze środków zagranicznych przeznaczonych na ochronę środowiska. NFOŚiGW realizuje m.in. projekty, które przyczyniają się do wsparcia działań podejmowanych w zakresie poprawy jakości powietrza.

Program „Czyste Powietrze”

Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz podnoszenie efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych, a tym samym zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło. Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” to największy program dopłat do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych.

Program został uruchomiony we wrześniu 2018 r. i podlega stałemu monitoringowi, analizie i ewaluacji. Efektem są systematyczne zmiany i ulepszenia oferty dla beneficjentów. W 2024 roku zapewniono ciągłość finansowania Programu dzięki uruchomieniu środków KPO i FEnIKS na jego realizację. Wprowadzone zostały również zmiany chroniące beneficjentów przed wysokimi rachunkami za ogrzewanie pompami ciepła. Pompy ciepła w ramach PP CP są kosztem kwalifikowanym tylko, jeśli ich parametry techniczne zostaną potwierdzone wpisem na listę ZUM (Zielonych Urządzeń i Materiałów). Wprowadzony został również obowiązek wykonania audytu energetycznego przy wyborze pompy ciepła. Aktualnie trwa przerwa w przyjmowaniu nowych wniosków o dofinansowanie w programie „Czyste Powietrze”, z wyjątkiem wniosków o dofinansowanie od beneficjentów dotkniętych skutkami powodzi we wrześniu 2024 r. w województwach: dolnośląskim, lubuskim, opolskim, śląskim.

Wszystkie dotychczas złożone wnioski są rozpatrywane, wypłata dotacji trwa nieprzerwanie. Nowa odsłona Programu zostanie uruchomiona 31 marca 2025 r. W Programie złożono ponad 1 mln wniosków i podpisano ponad 830 tys. umów, a liczba wymienionych kotłów pozaklasowych w ramach Programu „Czyste powietrze” to ponad 439 tys.

Aktualne zestawienie programów finansowych, przyczyniających się do poprawy jakości powietrza, dostępne jest w załączniku nr 2 do „Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)”. Załącznik ten aktualizowany jest co kwartał, do 15 dnia każdego miesiąca następującego po kwartale i dostępny jest na stronie:

<https://www.gov.pl/web/klimat/krajowy-program-ochrony-powietrza>

31 marca br. ruszy nowa odsłona programu „Czyste Powietrze”. Kluczowe reformy w Programie obejmą:

- uwzględnienie podziału przedsięwzięć w zależności od zapotrzebowania budynku na energię użytkową,
- aktualizację progów dochodowych w poszczególnych grupach dofinansowania,
- wprowadzenie obowiązkowej wizyty eksperta na etapie przygotowania audytu oraz wymogu sporządzenia świadectwa charakterystyki energetycznej po zakończeniu przedsięwzięcia,
- limity dotacji na poszczególne kategorie kosztów,
- wprowadzenie mechanizmu operatorów w programie, odpowiedzialnych za pomoc potencjalnym beneficjentom w trzecim, najwyższym poziomie dofinansowania.

Ogólnopolski system operatorów ma celu przede wszystkim wsparcie mieszkańców o najniższych dochodach oraz walkę z ubóstwem energetycznym. Osoby te w sposób szczególny narażone są na działania nieuczciwych firm, a dodatkowo zmagają się z wykluczeniem cyfrowym. Gmina jako instytucja zaufania publicznego najbliższa obywatelom, powinna w pierwszej kolejności uczestniczyć w obsłudze Programu „Czyste Powietrze”. Pomoc operatorów pozwoli na uniknięcie najczęstszych błędów w składanych wnioskach, co przyspieszy ich rozpatrywanie oraz usprawni wypłatę dofinansowania. Nabór na operatorów gminnych został już uruchomiony 7 marca br.

Ad. 3) Czy Ministerstwo planuje wprowadzenie nowych regulacji dotyczących ograniczenia emisji spalin z przemysłu i transportu w regionie województwa łódzkiego? Jeśli tak, to jakie będą szczegóły tych regulacji?

Ministerstwo przygotowuje projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, który stanowi transpozycję zmian do dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych wprowadzonych dyrektywą 2024/1785 z dnia 24 kwietnia 2024 r. dotyczącą zmiany dyrektywy 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych i dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów (Dz. U. L 1785 z 15.07.2024 s.1). Przedmiotowe regulacje dotyczą ok 4500 krajowych instalacji przemysłowych objętych obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

Dostosowanie przepisów krajowych będzie wymagało wprowadzenia m.in. następujących zmian:

- doprecyzowanie i zaostrenie przepisów w zakresie określania wielkości dopuszczalnej emisji,

- zwiększenia kontroli nad wpływem emisji na jakość środowiska,
- wprowadzenie przepisów dotyczących możliwości wnioskowania o odszkodowanie w przypadku wystąpienia uszczerbku na zdrowiu wynikającego z naruszenia przepisów,
- poszerzenie zakresu udziału społeczeństwa w procesie wydawania pozwoleń zintegrowanych,
- objęcia zakresem regulacji nowych rodzajów działalności m.in. wydobywania określonych ród metali oraz produkcji baterii.

Ponadto w sposób ciągły prowadzone są prace nad opracowywaniem konkluzji BAT, które określają najlepsze dostępne techniki, wielkości emisji powiązane z najlepszymi dostępnymi technikami, powiązany monitoring i powiązane poziomy zużycia np. surowców i energii. Do dnia dzisiejszego opublikowano konkluzje BAT dla 22 branż przemysłowych, z czego ostatnie w grudniu 2024 r. dla kuźni i odlewni. Natomiast w fazie opracowywania są konkluzje BAT dla produkcji chemikaliów nieorganicznych, branży ceramicznej, obróbki powierzchniowej metali i materiałów z tworzyw sztucznych, branży wydobywczej i składowisk odpadów. Dodatkowo trwają prace nad przygotowaniem jednolitych warunków dot. zasad eksploatacyjnych dla chowu drobiu i świń.

Ad. 4) Jakie działania edukacyjne są podejmowane w celu zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego w zakresie ochrony powietrza? Jakie organizacje i instytucje współpracują z Ministerstwem w tym zakresie?

Zanieczyszczenia powietrza to bardzo istotny problem, który nie tylko wpływa na zdrowie człowieka, ale całego ekosystemu i na klimat na Ziemi. Oprócz działań ustawodawczych niezbędne są także działania uświadamiające społeczeństwo. Ministerstwo Klimatu i Środowiska prowadzi na bieżąco działania informacyjno-edukacyjne skierowane do Polek i Polaków, głównie poprzez stronę internetową, media społecznościowe, a także poprzez udział kierownictwa w konferencjach prasowych dotyczących tego obszaru.

Tematykę zmniejszenia emisji czy wykorzystywania ekologicznych źródeł energii poruszyliśmy w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „Oszczędzamy Energię”. Tematy dotyczące m.in. zmian klimatu, w tym poprawy stanu jakości powietrza, odnawialnych źródeł energii, czy oszczędzania energii oraz proekologicznych zachowań sprzyjających poprawie jakości powietrza podjęliśmy w 2024 r. w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej w telewizji – wprowadzając je jako wątki w popularnych serialach, programach śniadaniowych, wejściach pogodowych „na żywo” i audycjach tematycznych.

W latach 2025-2026 planowane są również działania edukacyjne związane z problematyką jakości powietrza w Polsce. Ich głównym celem będzie edukowanie społeczeństwa w zakresie indywidualnych działań, jakie można podjąć w celu poprawy jego stanu. Ponadto:

- Ministerstwo prowadzi prace nad dokumentem pn. Strategiczny plan działań w zakresie edukacji ekologicznej, którego zadaniem będzie określenie ram i priorytetów dla działań z zakresu edukacji ekologicznej w Polsce. Plan prawdopodobnie obejmie także określenie i usystematyzowanie działań prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, także kwestii zanieczyszczenia powietrza. Planuje się przyjęcie dokumentu do końca roku 2025.
- przedstawiciele Ministerstwa regularnie uczestniczą w posiedzeniach Parlamentarnego Zespołu Rodzice dla Klimatu, które to posiedzenia w znacznej części dotyczą tematów związanych z zanieczyszczeniami powietrza i ich wpływem na zdrowie obywateli i obywateli, w szczególności dzieci i młodzieży.

Informacje o możliwych negatywnych skutkach dla zdrowia są elementem wydawanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska(GIOŚ) ostrzeżeń o ryzyku przekroczenia informowania lub poziomu alarmowego zanieczyszczeń. Dane informacje o jakości powietrza prezentowane są na Portalu „Jakość powietrza w Polsce”.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM